

2019 márciusi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

1. – 80 éves a rádiós vízjelző szolgálat

1929 márciusában, a Dunai Állandó Vízügyi Bizottság (CRED) kezdeményezésére megindult a Duna vízrendszerében a rádiós vízjelző szolgálat.

4. – 190 éve született Péch József mérnök

Nagyváradolasziban született Péch József (1829-1902) vízépítő mérnök, hidrológus, a kiegyezés utáni mérnök-társadalom egyik jeles alakja, aki múlhatatlan érdemeket szerzett a hazai vízügyi szervezet korszerűvé formálásában. Részt vett több felmérési, folyószabályozási és vízrendezési munkában. 1873-ban ő lett a Bega-csatorna hivatalfőnöke. Eredményes munkát végzett a délvidéki vízhasznosítások fellendítése terén. Az ő tervei szerint épült 1878-ban a péklapusztai kincstári minta-öntözőtelep. Péch József nevéhez fűződik a Temesvidéki Magyar Mérnök Egylet megszervezése is. 1886-tól az országos vízépítészeti igazgatóságon az általa létrehozott vízrajzi osztály vezetője volt. 1892-ben a vízmérő és csapadékmérő állomások megfelelő hálózatának felállításával lehetővé tette az árvíz-előrejelzés megszervezését. Haláláig szerkesztette a Vízrajzi Osztály Évkönyvét. Péch József rendszeresítette az 1895 óta naponta megjelenő Vízjárasi térkép kiadását. Úttörő munkája „A vízállás előrejelzéséről” című tanulmánya német és francia nyelven is megjelent.

5. – 170 éve született Balázs Mór vezérigazgató

Pesten született Balázs Mór (1849-1897) közlekedési szakember, a Budapesti Villamos Városi Vasút Rt. alapító vezérigazgatója. Több külföldi tanulmányutat is tett, ezek egyikén ismerte meg a londoni földalattit is, majd – a Vasúti és Közlekedési Közlöny szerint – „a közúti vasút szolgálatába lépett s úgy került a Siemens és Halske-féle villamos vasúti vállalathoz”. Elképzelései alapján indult meg Budapesten az Orczy tér és az Egyetem tér között az első villamos (1889), majd a kontinens első földalatti építésének tervezése, kivitelezése. Az 1895-96 folyamán épült 3228 m hosszú földalattijával nagy érdemeket szerzett Budapestnek világvárossá történő fejlesztésében.

6. – Energiatakarékossági világnap

A nemzetközi energiatakarékossági világnap szervezői felhívják a figyelmünket az energiatakarékosság és a megújuló energiaforrások, valamint a környezettudatosság, fenntarthatóság fontosságára is. E napon világszerte rengeteg energiatakarékosságra biztató programot szerveznek. A világnap jó alkalom a tavaszi megújulásra és a szemléletváltásra is, így érdemes egy-két programon részt venni.

6-7. – Képzési és karriernapok

A Papp László Budapest Sportaréna ad otthont a HVG állásbörze országos képzési és karriernapok címet viselő rendezvénynek, ahol több mint 200 munkaadóval és képzéseket kínáló cégekkel találkozhatunk.

Nem csak a több mint ötezer állás- és képzési ajánlat közül válogathatunk, ám lehetőség van részt venni különféle tanácsadásokon és karrierépítést támogató előadásokon is. Információ: www.hvgallasborze.hu

7. – Új típusú üzemanyag, Paks fejlődése c. előadás

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mérnök hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével 2002-ben alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épület BF12-es termében 18:00 órakor kezdődő rendezvényükön Bóna Gábor, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. fizikusa tart előadást, melynek címe: Új típusú nukleáris üzemanyag, avagy Paks I. fejlődése. Információ: <http://www.eszk.org>

7. – Kockázatok a villamos-energia ellátásban c. előadás

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban a „Kockázatok a villamos-energia ellátásban” című előadást Görgey Péter, az OVIT Rt. ny. főmérnöke 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Kimpián Aladár ny. főmérnök és Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Információ: www.ete-net.hu/

7. – Innováció – Minőség – Versenyképesség Konferencia

A Magyar Minőség Társaság szakmai partnere az Európai Minőségügyi Szervezet (EOQ) Magyar Nemzeti Bizottság (MNB) Egyesület idén is Budapesten, a Gellért Hotelben rendezi az "Innováció - Minőség - Versenyképesség" konferenciát. Információ: <http://eoq.hu>

7-8. – KLENEN konferencia

Az Association of Energy Engineers (AEE) Magyar Tagozat, az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület (ETE) Energiahatékonysági Szakosztálya és az Energetikai Szakkollégium az „összuk meg tapasztalatainkat, dolgozzunk együtt a természet egyensúlyának megőrzéséért” mottó szellemében rendezi Gárdonyban a 14. Klímaváltozás – Energiatudatosság – Energiahatékonyság című, KLENEN logójú konferenciát és szakkiallítást. Információ: www.klenen.eu

7. – 120 éve született Millner Tivadar vegyész

Pécsett született Millner Tivadar (1899-1988) Kossuth-díjas vegyész-mérnök. 1924-1958. között a Tungstram (Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.) szakmai közösségének volt a tagja. 1958-tól nyugdíjba vonulásáig a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Fizikai Kutató Intézetében igazgatóhelyettes, majd tudományos tanácsadó volt. 1963-ban lett a Miskolci Nehézipari Műszaki egyetemen c. egyetemi tanár. Számos szabadalom szerzője vagy részese volt. Legkiemelkedőbb eredménye az alaktartó volfrámszál kifejlesztése volt, javarészt még ma is a Tury Pállal közös szabadalma alapján gyártják a volfrám izzószálakat. Az Állami-díj első fokozatával a volfrám-izzószál fontos alapkutatói problémáinak megoldásáért és az eredmények gyakorlatba való átültetéséért tüntették ki. 1981-ben elnyerte a Nemzetközi Porkohászati Unió Plansee-Plakettjét. Közel 100 tudományos dolgozata főleg külföldi lapokban jelent meg.

8. – 90 éves mozgó-képes televíziós közvetítés

1929-ben e napon Mihály Dénes (1894-1953) gépészmérnöknek sikerült először a világon mozgó-képes televíziós közvetítést adnia. Legelső távolbalátó elgondolása az 1919-ben elkészült TELEHOR volt, mely már alkalmas volt állóképek közvetítésére több kilométeres távolságra. Az ő irányításával létesült 1936 őszén, az első zártláncú televíziós közvetítés a Gellért Szállóban, ahol mintegy harminc méteres távolságra közvetítettek képet.

9. – 30 éve alakult a Mérnöki Kamara egyesület

1989-ben e napon, Budapesten 295 mérnök megalakította a Mérnöki Kamara egyesületet, melynek legnagyobb eredménye a műszaki értelmiség hivatásrendi kamaráját biztosító 1996. évi LVII. Törvény létrehozásában végzett lobbizás, majd az azt követő szervező munkája során létrejövő területi Mérnöki Kamarák, és az országos hatáskörű Magyar Mérnöki Kamara (MMK) beindítása volt.

11. – 150 éve született Zelovich Kornél mérnök

Dömösön született Zelovich Kornél (1869-1935) mérnök, műegyetemi tanár és akadémikus. A közlekedésügy és vasútépítés területén működött. 1894-től különböző beosztásokban a MÁV-nál dolgozott, 1914-től a Műegyetem tanára, 1921-23 között rektora volt. 1903-ban kidolgozta „A vasúti hidak méretezéséről, forgalomba-helyezéséről és időszakos vizsgálatáról” szóló szabályrendeletet. A vasúti vashidakban megengedhető igénybevételek tárgyában 1907-ben írt értekezését az MTA pályadíjjal jutalmazta. Gyakran írt tanulmányt a Magyar Mérnök- és Építész Egylet Közlönye számára.

11. – 40 éve fejeződött be a szegedi partfal rekonstrukciója

1979-ben e napon fejeződött be a szegedi partfal rekonstrukciója, s a nagy szegedi árvíz centenáriuma sikerült - egy városképileg is jelentős alkotással - a város árvédelmi biztonságát magasabb szintre emelni. Tíz éve készült el a marostorki gátórházban az a kiállítás, amely vízügyi történeti emlékhelyként azóta bemutatja a nagy árvíz dokumentumait.

11. – Energiapolitikai eszmecsere

Az Energiapolitika 2000 Társulat a hazai energiapolitika aktuális kérdéseinek megvitatására Budapesten tartja az Energiapolitikai Hétfő Esték c. sorozatát. A 17-19 óra közötti előadás témaköre: a Mátrai Erőmű jövője. Előadó: Valaska József, a Mátrai Erőmű Zrt. vezérigazgatója. Információ: www.enpol2000.hu

11-15. – Épületgépészeti, energetikai seregszemle

Idén is Frankfurt am Main ad otthont az ISH logójú kiállításnak, mely az épületgépészet, az energetika, a klimatechnika, a megújuló energiák iparágának trendmutató seregszemléje, világviszonylatban is vezető szakvására és nemzetközi szakmai találkozója. Információ: <https://ish.messefrankfurt.com>

12-13. – Műegyetemi állásbörze

A BME „K” épületében rendezendő állásbörze a legnagyobb és legrangosabb hazai állásbörzeként, a mérnöki végzettségen túl, a gazdasági, pénzügyi, informatikai és természettudományi diplomát szerző álláskeresők és az őket alkalmazni kívánó munkaadók kapcsolatfelvételét, találkozási lehetőségét teremti meg. Információ: www.allasborze.bme.hu

12-13. – Gyógyszeripari kongresszus

A Novotel Budapest City ad otthont a IX. PHARM Connect logójú gyógyszeripari és biotechnológiai kongresszusnak. A kétnapos rendezvény előadásával és eset-tanulmányaival naprakész információkkal látja el a Közép- és Kelet-Európából érkező, üzleti, tudományos és technológiai trendek megismerésében érdekelt szakembereket. Információ: www.pharmconnect.eu

13. – 190 éve alapított Gőzhajózási Társaság

1829. március 13-án Bécsben alapították az Első Császári Királyi Szabadalmazott Duna- Gőzhajózási Társaságot. A Társaság 1831. február 1-jétől indította a Bécs és Pest közötti menetrendszerű forgalmat. A Társaságnak 1835-ben négy dunai és egy tengeri gőzhajója volt, és még ebben az évben megalapította az óbudai hajógyárat.

14. – Pécsi InfoShow kiállítás

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület és az Elektromos-ipari Magánvállalkozók Országos Szövetsége a Biztonságos villanszerelés – Villamos Műszaki Biztonsági Szabályzat (VMBSZ) témakörben Pécsen rendez kiállítást és konferenciát. Első kézből értesülhetnek az érdeklődő szakemberek az aktuális szabályozásokról, trendekről és kipróbálhatják a legújabb technikai, technológiai megoldásokat.

Információ: www.infoshow.hu

14. – Nemzetközi π -nap

A matematika egyik leggyakrabban használt állandója a π (pi), az euklédészi geometriában kör területének és átmérőjének hányadosaként definiált transzcendens szám. A π -napot 1988 óta e napon ünneplik, mivel a hónap számjegye a 3 mellett 14-én a matematikai π érték első két tizedes-jegyéig megegyezik. Ez alkalomból világszerte különböző rendezvényekkel, vetélkedőkkel, konferenciákkal ünneplik e napot. Elterjedt, hogy ilyen alkalmakkor az ünneplők közösen elfogyasztják az eseményre készített gyümölcsös pitétet és a mértékletes italfogyasztással elkerülhető a pityókás állapot.

15. – Nemzeti ünnep, és a magyar sajtó napja

A modern parlamentáris Magyarország megszületésének a napja. Az 1848. március 15-i forradalom célja a Habsburg uralom megszüntetése, a függetlenség és az alkotmányos berendezkedés kivívása volt. A sajtó-szabadság törvényi feltételeinek kiharcolására is emlékeznek a hazai sajtó képviselői, annak emlékére, hogy 1848-ban e napon nyomtatták ki a magyar sajtó első szabad termékét: a Tizenkét pontot és a Nemzeti Dalt.

17. – 70 éve alakult a Távvezeték-építő Nemzeti Vállalat

A hazai nagyfeszültségű átviteli hálózat létrehozásával, üzemeltetésével, karbantartásával és fejlesztésével alapításától kezdve szorosan összefonódik az Országos Villamos-távvezeték ZRt. közismerten az OVIT. 1949. március 17-én kezdte tevékenységét jogelődje, a Távvezeték-építő Nemzeti Vállalat, amely később összevonásra került az 1951-ben alapított Országos Villamos-távvezeték Vállalattal.

18. – 100 éve született Soha József mérnök

Abán született Soha József (1919-1990) bányamérnök. 1953-ban szerzett bányamérnöki oklevelet, és azt követően Tatabányán üzemmérnökként folytatta munkáját. 1957-ben került az akkor alakult Oroszlányi Szénbányához, ahol üzemi főmérnök, területi főmérnök, ill. műszaki főosztályvezető lett a nyugdíjba vonulásáig, 1974-ig. Az üzemek minőségi széntermelésének megszervezése és műszaki fejlesztése fűződik a nevéhez. 1959-től tagja volt a Bányászati és Kohászati Egyesületnek.

19. – 120 éve született Ihrig Dénes mérnök

Moszanácson született Ihrig Dénes (1899-1991) mérnök, akinek jelentős szerepe volt az egységes állami árvízvédelem és az intézményes vízgazdálkodási tudományos kutatás megszervezésében. 1958-1980 között a Vízügyi Közleményeket szerkesztette.

20-22. – Anyagvizsgáló konferencia és kiállítás

A Magyar Roncsolásmentes Vizsgálati Szövetség (MAROVISZ) idén az Anyagvizsgálatok a beruházások szolgálatában címmel Egerben rendezi meg az immáron XI. konferenciáját és a hozzá tartozó kiállítást. A RAKK alapelve és a rendezők célkitűzése továbbra is az, hogy fórumot biztosítson a roncsolásmentes vizsgálattal, ill. tágabb értelemben az anyagvizsgálattal foglalkozó szakembereknek az eredményeik és a szakmai újdonságok bemutatására, valamint a vizsgálatok eredményeit felhasználó partnereiknek az igényeik és elvárásaik ismertetésére. Információ: www.marovisz.hu és <https://2019.marovisz-rakk.hu/>

21. – Előadás a svédországi villamosenergia-rendszerről

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban a „Nemzeti villamosenergia-rendszer skandináv módra, 3. rész: Svédország” című előadást Kimpián Aladár, az OVIT Rt. ny. főmérnöke 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Információ: www.ete-net.hu/

21. – Zalaegerszegi InfoShow kiállítás

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület és az Elektromos-ipari Magánvállalkozók Országos Szövetsége a Biztonságos villanyszerelés – Villamos Műszaki Biztonsági Szabályzat (VMBSZ) témakörben Zalaegerszegen rendez kiállítást és konferenciát. Első kézből értesülhetnek az érdeklődő szakemberek az aktuális szabályozásokról, trendekről és kipróbálhatják a legújabb technikai, technológiai megoldásokat. Információ: www.infoshow.hu

21-22. – Közlekedéstudományi konferencia

A Közlekedéstudományi Egyesület Győr-Moson-Sopron Megyei Területi Szervezete Győrben, a Famulus Hotelben „A jövő kihívásai: Alternatív - Autonóm - Kooperatív - Komparatív Mobilitás” mottóval rendezi a IX. közlekedéstudományi konferenciát. Információ: www.ktenet.hu

21. – Csillagászati tavasz kezdete

E napon a Nap az Egyenlítő magasságában halad át az égen, sugarai merőlegesen a Föld forgástengelyére, éppen keleten kel, és nyugaton nyugszik, a nappalok, valamint az éjszakák hossza egyenlő. Innen származik a neve „napéjegyenlőség”. (Északi féltekén tavaszkezdet, déli oldalon ez az ősz első napja.)

21. – 50 éves az első hazai színes TV-adó

1969-ben e napon avatták fel a Magyar Televízió (MTV) budapesti, Szabadság téri épületében az első színes TV-adóberendezést. Ezt követően 1969. április 5-én sugározták az első színes adást hazánkban, és megkezdődött az első francia importból származó színes készülékek forgalmazása is, bár az ára visszatartó erővel bírt, emiatt az akkori státusz-szimbólum egyik tárgyává lett. Az első színes adásokat is ezeken, az akkor az országban működő kétszáz-háromszáz francia TV készüléken lehetett fogni.

23. – Meteorológiai világnap

Március 23-án, a meteorológiai világnapon, az 1950-ben Bécsben megalakult - 1951-től az Egyesült Nemzetek Szövetségének szakmai szervezeteként működő - Meteorológiai Világszervezet (WMO) tevékenységére irányul a figyelem. Kofi Annan főtitkár, a WMO-t a "legelső hálózatépítőnek" nevezte.

25. – 60 éves a Központi Fizikai Kutató Intézet atomreaktora

A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Központi Fizikai Kutató Intézetében (KFKI) 1959-ben e napon üzembe helyezték a 2 MW teljesítményű, tudományos kutatásokat szolgáló (kísérleti) atomreaktort, amelynek ünnepélyes átadására kicsit később, április 30-án került sor. Az évek során a 2 MW-os hőteljesítményt ötre emelték. A reaktor 27 éven át zavartalanul működött, de mivel 30 éves üzemre tervezték, 1986-ban leállították és megkezdték a rekonstrukcióját. 1992. december 12-én helyezték ismét üzembe. Névleges teljesítménye jelenleg 10 megawatt.

26-27. – Energetikai konferencia

A Magyar Kapcsolt Energia Társaság „A kapcsolt energia reneszánsza a megújuló boom küszöbén” mottóval Balatonfüreden, a Füred Hotelben rendezi az immáron XXII. szakmai konferenciáját.

Információ: www.mket.hu

26. – 25 éve kezdte szolgáltatásait a Pannon GSM

1994-ben e napon indította kereskedelmi szolgáltatását a Telenor Magyarország Zrt. (www.telenor.hu) jogelődje, a Pannon GSM és így e naptól vált elérhetővé Magyarországon is a GSM (Global System for Mobile Communications, eredetileg Groupe Spécial Mobile) rendszerű rádiótelefon-kommunikáció. A Pannon GSM 1993 decemberében jelentette be, hogy a magyarországi rádiótelefon-koncesszió egyik birtokosaként 1994 elején elindítja a kereskedelmi mobilszolgáltatást. A céget az Antenna Hungária, a Mol, a Videoton és a Wallis Holding, a dán, a finn, a holland és a norvég állami telefontársaság alapította közösen. Később a tulajdonosok fokozatosan szálltak ki a cégből, a norvég cég, a Telenor pedig 100 százalékra növelte tulajdonrészét a társaságban. Jelenleg a 38 milliárd eurót meghaladó vagyoni érték felett gazdálkodó cseh PPF Csoport tagjaként a Telenor Magyarország Zrt. meghatározó szerepet játszik a mobilhang alapú és szélessávú szolgáltatások területén. „A felfedezés szabadsága” jelmondatú Telenor hazánk második legnagyobb mobilszolgáltatója.

26-28. – Biztonsági fórum

Egyénekenként változik, hogy kinek mit jelent a biztonság, a kártól, balesettől mentesség. A műszakiak számára az építmény, gép, szerkezet biztos szilárdsága, működésének zavartalansága, illetve az a jellege, hogy a környezetének, a közelében vagy benne tartózkodóknak az épségét nem fenyegeti. A biztonság mindig viszonylagos, azaz csak meghatározott környezeti feltételek között, a megengedettnél nem nagyobb igénybevételek esetén áll fenn. A Magyar Biztonsági Fórum Egyesület idén Bükkfüdön rendezi az immáron IX. MBF (Magyar Biztonsági Fórum) logójú „A kommunikáció közbelép” jelmondatú konferenciáját. Információ: www.mbf.hu

28. – Paks II. atomerőmű létesítésének aktuális kérdései

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban a „Paks II. atomerőmű létesítésének aktuális kérdései” című előadást Süli János okl. villamosmérnök, a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe-helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Információ: www.ete-net.hu/

28. – Mivel foglalkozik egy energetikai szakdiplomata? című előadás

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mérnök hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével 2002-ben alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épület BF12-es termében 18:00 órakor kezdődő rendezvényükön Varga Ádám energetikai szakdiplomata tart előadást, mely során a következő kérdésre ad választ: Mivel foglalkozik egy energetikai szakdiplomata? Információ: <http://www.eszk.org>

31. – 25 éve kezdte szolgáltatásait a Westel 900 Mobiltelefon Rt.

1994-ben e napon elindult Magyarországon – a T-Mobile jogelődje – a Westel 900 GSM mobiltelefon-hálózat kereskedelmi szolgáltatása. A T-Mobile ma a Magyar Telekom Csoport mobilkommunikációs üzletága. Közel 4,5 millió ügyfele van, ezzel piacvezetőként, hazánk egész területén 900 és 1800 MHz-es frekvencián nyújt minőségi GSM rendszerű mobiltelefon-szolgáltatást, és az ország egyre több városában érhető el szélessávú mobil-internet hálózata is.

Felhasznált irodalom:

- *Évfordulóink a műszaki és természettudományokban – MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának kötetei*
- *História – Tudósnaplár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók - <http://tudosnaplar.kfki.hu/historia/>*
- *Mérnökök évfordulóit 2019-ben – Magyar Mérnöki Kamara (www.nmk.hu) Történeti Bizottsága*
- *Nagy Ferenc szerk.: Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig – 1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK*
- *Kenyeres Ágnes szerk.: Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. – 1967-1990. – Akadémiai Kiadó*
- *Egyéb életrajzi és műszaki források*

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök